

ISSN 2181-1342

Actual problems of social and humanitarian sciences
Актуальные проблемы социальных и гуманитарных наук

Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari

6-son (5-jild)

2025

SCIENCEPROBLEMS.UZ

IJTIMOIY-GUMANITAR FANLARNING DOLZARB MUAMMOLARI

№ 6 (5) - 2025

**АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-
ГУМАНИТАРНЫХ НАУК**

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

TOSHKENT-2025

BOSH MUHARRIR:

Isanova Feruza Tulqinovna

TAHRIR HAY'ATI:

07.00.00- TARIX FANLARI:

Yuldashev Anvar Ergashevich – tarix fanlari doktori, siyosiy fanlar nomzodi, professor, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat siyosati va boshqaruvi akademiyasi;

Mavlanov Uktam Maxmasabirovich – tarix fanlari doktori, professor, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat siyosati va boshqaruvi akademiyasi;

Xazratkulov Abror – tarix fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti.

Tursunov Ravshan Normuratovich – tarix fanlari doktori, O'zbekiston Milliy Universiteti;

Xolikulov Axmadjon Boymahamatovich – tarix fanlari doktori, O'zbekiston Milliy Universiteti;

Gabrielyan Sofya Ivanovna – tarix fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston Milliy Universiteti.

Saidov Sarvar Atabullo o'g'li – katta ilmiy xodim, Imam Termiziy xalqaro ilmiy-tadqiqot markazi, ilmiy tadqiqotlar bo'limi.

08.00.00- IQTISODIYOT FANLARI:

Karlibayeva Raya Xojabayevna – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Nasirxodjayeva Dilafruz Sabitxanova – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Ostonokulov Azamat Abdukarimovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Toshkent moliya instituti; Arabov Nurali Uralovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Samarqand davlat universiteti;

Xudoyqulov Sadirdin Karimovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Azizov Sherzod O'ktamovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston Respublikasi Bojxona instituti;

Xojayev Azizzon Saidaloxonovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent, Farg'ona politexnika instituti

Xolov Aktam Xatamovich – iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat siyosati va boshqaruvi akademiyasi;

Shadiyeva Dildora Xamidovna – iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent v.b, Toshkent moliya instituti;

Shakarov Qulmat Ashirovich – iqtisodiyot fanlari

nomzodi, dotsent, Toshkent axborot texnologiyalari universiteti

09.00.00- FALSAFA FANLARI:

Hakimov Nazar Hakimovich – falsafa fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Yaxshilikov Jo'raboy – falsafa fanlari doktori, professor, Samarqand davlat universiteti;

G'aybullayev Otabek Muhammadiyevich – falsafa fanlari doktori, professor, Samarqand davlat chet tillar instituti;

Saidova Kamola Uskanbayevna – falsafa fanlari doktori, "Tashkent International University of Education" xalqaro universiteti;

Hoshimxonov Mo'min – falsafa fanlari doktori, dotsent, Jizzax pedagogika instituti;

O'roqova Oysuluv Jamoliddinovna – falsafa fanlari doktori, dotsent, Andijon davlat tibbiyot instituti, Ijtimoiy-gumanitar fanlar kafedrasi mudiri;

Nosirxodjayeva Gulnora Abdukaxxarovna – falsafa fanlari nomzodi, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Turdiyev Bexruz Sobirovich – falsafa fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent, Buxoro davlat universiteti.

10.00.00- FILOLOGIYA FANLARI:

Axmedov Oybek Saporbayevich – filologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Ko'chimov Shuxrat Norqizilovich – filologiya fanlari doktori, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Hasanov Shavkat Ahadovich – filologiya fanlari doktori, professor, Samarqand davlat universiteti;

Baxronova Dilrabo Keldiyorovna – filologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Mirsanov G'aybullo Qulmurodovich – filologiya fanlari doktori, professor, Samarqand davlat chet tillar instituti;

Salaxutdinova Musharraf Isamutdinovna – filologiya fanlari nomzodi, dotsent, Samarqand davlat universiteti;

Kuchkarov Raxman Urmanovich – filologiya fanlari nomzodi, dotsent v/b, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Yunusov Mansur Abdullayevich – filologiya fanlari nomzodi, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat siyosati va boshqaruvi akademiyasi;

Saidov Ulugbek Aripovich – filologiya fanlari nomzodi, dotsent, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat siyosati va boshqaruvi akademiyasi.

12.00.00- YURIDIK FANLAR:

Axmedshayeva Mavlyuda Axatovna – yuridik fanlar doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Muxitdinova Firyuza Abdurashidovna – yuridik fanlar doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Esanova Zamira Normurotovna – yuridik fanlar doktori, professor, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan yurist, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Hamroqulov Bahodir Mamasharifovich – yuridik fanlar doktori, professor v.b., Jahon iqtisodiyoti va diplomatiya universiteti;

Zulfiqorov Sherzod Xurramovich – yuridik fanlar doktori, professor, O'zbekiston Respublikasi Jamoat xavfsizligi universiteti;

Xayitov Xushvaqt Saparbayevich – yuridik fanlar doktori, professor, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat siyosati va boshqaruvi akademiyasi;

Asadov Shavkat G'aybullayevich – yuridik fanlar doktori, dotsent, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat siyosati va boshqaruvi akademiyasi;

Ergashev Ikrom Abdurasulovich – yuridik fanlar doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Utemuratov Maxmut Ajimuratovich – yuridik fanlar nomzodi, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Saydullayev Shaxzod Alixanovich – yuridik fanlar nomzodi, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Hakimov Komil Baxtiyarovich – yuridik fanlar doktori, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Yusupov Sardorbek Baxodirovich – yuridik fanlar doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Amirov Zafar Aktamovich – yuridik fanlar doktori (PhD), O'zbekiston Respublikasi Sudyalar oliy

kengashi huzuridagi Sudyalar oliy maktabi;

Jo'rayev Sherzod Yuldashevich – yuridik fanlar nomzodi, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Babadjanov Atabek Davronbekovich – yuridik fanlar nomzodi, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Normatov Bekzod Akrom o'g'li — yuridik fanlar bo'yicha falsafa doktori, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Rahmatov Elyor Jumaboyevich — yuridik fanlar nomzodi, Toshkent davlat yuridik universiteti;

13.00.00- PEDAGOGIKA FANLARI:

Xashimova Dildarxon Urinboyevna – pedagogika fanlari doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Ibragimova Gulnora Xavazmatovna – pedagogika fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Zakirova Feruza Maxmudovna – pedagogika fanlari doktori, Toshkent axborot texnologiyalari universiteti huzuridagi pedagogik kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish tarmoq markazi;

Kayumova Nasiba Ashurovna – pedagogika fanlari doktori, professor, Qarshi davlat universiteti;

Taylanova Shoxida Zayniyevna – pedagogika fanlari doktori, dotsent;

Jumaniyozova Muhayyo Tojiyevna – pedagogika fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Ibraximov Sanjar Urunbayevich – pedagogika fanlari doktori, Iqtisodiyot va pedagogika universiteti;

Javliyeva Shaxnoza Baxodirovna – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), Samarqand davlat universiteti;

Bobomurotova Latofat Elmurodovna — pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), Samarqand davlat universiteti.

19.00.00- PSIXOLOGIYA FANLARI:

Karimova Vasila Mamanosirovna – psixologiya fanlari doktori, professor, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti;

Hayitov Oybek Eshboyevich – Jismoniy tarbiya va sport bo'yicha mutaxassislarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish instituti, psixologiya fanlari doktori, professor

Umarova Navbahor Shokirovna – psixologiya fanlari doktori, dotsent, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti, Amaliy psixologiyasi kafedrasi mudiri;

Atabayeva Nargis Batirovna – psixologiya fanlari doktori, dotsent, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti;

Shamshetova Anjim Karamaddinovna – psixologiya fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Qodirov Obid Safarovich – psixologiya fanlari doktori (PhD), Samarkand viloyat IIB Tibbiyot bo'limi psixologik xizmat boshlig'i.

22.00.00- SOTSILOGIYA FANLARI:

Latipova Nodira Muxtarjanovna – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston milliy universiteti kafedra mudiri;

Seitov Azamat Po'latovich – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston milliy universiteti; Sodiqova Shohida Marxaboyevna – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston xalqaro islam akademiyasi.

23.00.00- SIYOSIY FANLAR

Nazarov Nasriddin Ataqulovich –siyosiy fanlar doktori, falsafa fanlari doktori, professor, Toshkent arxitektura qurilish instituti;

Bo'tayev Usmonjon Xayrullayevich –siyosiy fanlar doktori, dotsent, O'zbekiston milliy universiteti kafedra mudiri.

OAK Ro'yxati

Mazkur jurnal Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi Rayosatining 2022-yil 30-noyabrdagi 327/5-son qarori bilan tarix, iqtisodiyot, falsafa, filologiya, yuridik va pedagogika fanlari bo'yicha ilmiy darajalar yuzasidan dissertatsiyalar asosiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan.

"Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzARB muammolari" elektron jurnali 2020-yil 6-avgust kuni 1368-sonli guvohnoma bilan davlat ro'yxatiga olingan.

Muassis: "SCIENCEPROBLEMS TEAM"
mas'uliyati cheklangan jamiyati

Tahririyat manzili:

100070. Toshkent shahri, Yakkasaroy tumani, Kichik Beshyog'och ko'chasi,
70/10-uy. Elektron manzil:

scienceproblems.uz@gmail.com

Bog'lanish uchun telefon:

(99) 602-09-84 (telegram).

07.00.00 – TARIX FANLARI

Umarov Sardor Yakubovich

QAYTA BIRLASHGAN GERMANIYA IQTISODIYOTI RIVOJLANISHINING
ASOSIY JIHATLARI 12-16

Atamuratova Dilafruz Rashidovna

XORAZM XALQ SOVET RESPUBLIKASINING ILK MATBUOTI: “INQILOB QUYOSHI” 17-20

Mansurov Ulug’bek

XX ASRNING 20-50-YILLARIDA NAMANGAN SHAHRIDA SOG’LIQNI
SAQLASH TIZIMIDAGI MUAMMOLAR 21-24

Umid Bekmuhammad, Sayyora Samandarova

XORAZMDAGI JADID MAKTABLARIGA OID TA’LIM
TASHKIOTLARI VA JAMIYATLARI 25-31

Norov Shuhrat, Turatosheva Sadoqat

O’ZBEKİSTON YOSHLAR SIYOSATINING IJTIMOIY, MADANIY VA TA’LIMIY
SOHALARDAGI FALSAFIY ASOSLARI VA UNING MA’NAVIY YETUK YOSHLARNI
SHAKLLANTIRISHDAGI ROLI 32-38

Sultanov Samandar Mahmud o’g’li

QUYI AMUDARYO VA BUXORO-QORAKO’L HUDUDI MANZILGOHLARINING
MODDIY ASHYOLARDA AKS ETISHI 39-42

Quranboyeva Sevinchoy

SOVET HOKIMIYATI DAVRIDA XORAZM VILOYATI AHOLISINING UY-JOY
QURILISHIDA IJTIMOIY HAYOTNING AKS ETISHI (1945-1985-YILLAR MISOLIDA) 43-46

Mamajanov Azizbek

SOVET HUKUMATI AGRAR SIYOSATINING O’ZBEKİSTON SSR IRRIGATSIYA
TIZIMIGA TA’SIRI (1950-1990-YILLAR) 47-52

Baxritdinov Jasurbek

AKADEMIK ABDULAHAD MUHAMMADJONOVNING O’ZBEKİSTONDA TARIX VA
ARXEOLOGIYA FANLARI RIVOJIGA QO’SHGAN HISSASI 53-57

Aliqulov Ramazon

TOSHKENT VA FARG’ONA VODIYSIDAGI DEHQON, CHORVADOR VA HUNARMAND
AHOLINING MADANIY, IJTIMOIY, SIYOSIY, IQTISODIY ALOQALARING
O’ZBEK XALQINING ETNOGENEZIDAGI O’RNI (QANG’LI QABILASI MISOLIDA) 58-66

Abduraxmonov Adxamjon Soxodilla o’g’li

1946-1990-YILLARDA QO’QON SANOATINING TRANSFORMATSIYASI 67-74

Tashqo’lova Dilnoza Turaboy qizi

YANGI O’ZBEKİSTON VA XITOY XALQ RESPUBLIKALARI IQTISODIY
HAMKORLIGIDA “BIR MAKON-BIR YO’L” TASHABBUSINING AHAMIYATI 75-78

Jabborov Qaxramon Jaxongir o’g’li

JULIYA KOHENNING XVIII-XX ASRLARDA SEFARD YAHUDIYLARINING IJTIMOIY
HOLATIGA OID TADQIQOTLARI TAHLILI 79-83

<i>Dilfuza Muxammadinovna Nasretdinova</i>	84-89
TA'LIMNING TARAQQIYOT YO'LI	

08.00.00 – IQTISODIYOT FANLARI

<i>Ollanazarov Bekmurod</i>	
INNOVATSION YONDASHUV ASOSIDA TURISTIK XIZMATLAR SOHASIDA INVESTITSION FAOLLIKNI BOSHQARISH: NAZARIYA, AMALIYOT VA XORIJY TAJRIBA	90-100
<i>Umronov Eldorbek Sodirovich</i>	
O'ZBEKISTONDA EKOTURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING ASOSIY YO'NALISHLARI VA ISTIQBOLLARI	101-107
<i>Tangirkulov Bekzod</i>	
TIJORAT BANKLARI MOLIYAVIY RESURSLARINI BOSHQARISHNI TAKOMILLASHTIRISH	108-115
<i>Aymatov Sirojiddin To'raqul o'g'li</i>	
TRANSPORT TIZIMINING RAQOBATBARDOSHLIGINI BAHOLASH KO'RSATKICHLARI TIZIMI	116-125
<i>Ergashev Uyg'un Jabborovich</i>	
KAMERAL SOLIQ TEKSHIRUVI UCHUN ELEKTRON MANBASINING SHAKLLANISHI, SOLIQ TIZIMIDAGI QO'LLANILAYOTGAN DASTURIY MAHSULOTLARNING AHAMIYATI	126-131

09.00.00 – FALSAFA FANLARI

<i>Nosirxo'jayeva Gulgora</i>	
AXBOROT VA "OMMAVIY MADANIYAT" XURUJINING DOLZARB MUAMMOLARI	132-136
<i>Panjiyev Suhrob</i>	
HAQIQATNING KOGERENTLIK XUSUSIYATLARINING YANGILANISHI	137-143
<i>Gadoeva Lobar</i>	
IJTIMOIY-FALSAFIY TADQIQOTLAR OBYEKTI SIFATIDA SOG'LOM TURMUSH TARZI .	144-148
<i>Djurayeva Nigora</i>	
SYSTEMIC ANALYSIS OF THE FORMATION OF COGNITIVE ASPECTS OF CONSCIOUSNESS OF THE PEOPLES OF CENTRAL ASIA	149-158
<i>Юлдашев Фаррух Абдурахманович</i>	
ПОНЯТИЕ ЭКЗИСТЕНЦИЯЛИЗМА И ЕГО СТЕПЕНИ ИССЛЕДОВАНИЯ	159-167
<i>Mengliqulov Umid Mamadiyevich</i>	
MILLIY IDENTIFIKATSIYA MASALASINING TARIXIY-DINAMIK VA ZAMONAVIY KONTEKSTDA TAHLILI	168-173
<i>To'xtarov Ismatulla Murodovich, Ergashev Ulug'bek Adxamovich</i>	
MAG'RIBNI MAFTUN AYLAGAN MUTAFAKKIR	174-178
<i>Toirov Ilhom</i>	
IJTIMOIY-MADANIY TARAQQIYOT: SIVILIZATSION ASOSLAR VA YO'NALISHLAR	179-183
<i>Farxodjonova Nodira, Ergashev Ibodulla</i>	
GLOBALASHUV SHAROITIDA MILLIY O'ZLIKNI SAQLASH VA JAMIYAT BARQARORLIGI: JADIDLAR MEROSIGA IJTIMOIY-FALSAFIY NAZAR	184-188

<i>Ergashev Ozodbek Baxodurovich</i>	
YUNON MANTIQ ILMINING ARAB TILIGA TARJIMA QILINISHI VA ISLOM FALSAFASIGA KIRIB KELISHI	189-194
<i>Fayziyev Xurshid</i>	
VOLTER VA BAG'RIKENGLIK GENEZISI	195-199
<i>Sattorova Shalola</i>	
MIRZO ABDULQODIR BEDILNING ASOSIY FALSAFIY G'OVYALARI	200-203
<i>Taylyakova Feruzaxon Sultanovna</i>	
TADBIRKOR VAZIFALARI VA SHAXSIY SIFATLARI	204-207
<i>Sadullayev Sardor Saydiganiyevich</i>	
INSON VA SAN'ATNING ARTUR SHOPENGAUER TA'LIMOTIDA ESTETIK TAFAKKUR PRIZMASIDA TAHLILI	208-215
<i>Vaxobova Dilfuza Roziqovna</i>	
ABU ABDULLOH RUDAKIY ADABIY-FALSAFIY MEROSINI O'RGANISHGA SINERGETIK USULDA YONDASHUV	216-219
<i>Yuldashtodjaev Haydar Hashimxonovich</i>	
MUSOXONXOJA DAHBIDIY ASARLARIDA USTOZNING SHOGIRDNI TANLASH VA UNI TARBIYALASHDAGI FALSAFIY G'OVYALARI	220-224
<i>Umurzaqov Axmadjon Maxamadovich</i>	
INSON E'TIQODIDAGI O'ZGARISHLARNING METODOLOGIK ASOSLARI	225-231
<i>Teshayeva Gulchehra Murodovna</i>	
YANGI O'ZBEKİSTONDA SHAXSNING RAQAMLI JAMIyatGA TRANSFORMATSIYALASHUVI	232-237
<i>Yusupova Ranoxon</i>	
IJTIMOIY MUHIT TEXNOGEN SIVILİZATSIYA VA AHLOQ MASALALARI	238-241
<i>Sharipov Abdughakimjon Ziyotdinovich</i>	
SHARQ VA G'ARB TAFAKKURIDA FAROVON HAYOT TUSHUNCHASINING FALSAFIY TAHLILI	242-246
<i>Sultonova Shaxnoza</i>	
MUNAVVAR QORI MA'RIFIY-AXLOQIY QARASHLARINING FALSAFIY AHAMIYATI	247-251
<i>Dusmanov Sherzod Abduvaliyevich</i>	
JINOYATCHILIK – YOSHLAR AXLOQIY-MA'NAVIY BUZILISHLARINING MANBAI VA HOSILASI SIFATIDA	252-256
<i>Rajabboy Hasanov</i>	
FAROVON HAYOT MEZONI VA UNING JAMIyat TARAQQIYOTIGA TA'SIRINING IJTIMOIY-FALSAFIY ASOSLARI	257-261
10.00.00 – FILOLOGIYA FANLARI	
<i>Boynazarov Zokir</i>	
TARIXIY YOZMA MANBALARDA SOMATIZMLAR VA INSON MANZARASI	262-274
<i>Yeshboyeva Matluba</i>	
MUHAMMAD YUSUF SHE'RLARI TARJIMALARIDA IBORALARNING BERILISHI ("KO'HNA QUDUQ" DOSTONI MISOLIDA)	275-279

<i>Azizaxon Rasulova</i>	
SINTAKTIK MAYDON KONSEPSIYASI VA UNING LINGVISTIK TALQINI	280-284
<i>Mamadkulova Kamila Abdukhalikovna</i>	
THE IMAGE OF A LITERARY HERO OF THE “LOST GENERATION” IN THE WORK OF E.M. REMARQUE	285-290
<i>Naimova Parvina Rustamovna</i>	
ITALYAN VA O’ZBEK MULOQOT MATNI JARAYONIDA MULOQOTNING O’RNI VA AHAMIYATI. ITALYAN TILI VA O’ZBEK TILI VERBAL MULOQOT MATNIDA O’XSHASH VA FARQLI JIHATLARI	291-296
<i>Жабборова Муслима Тохировна</i>	
ПРИМЕНЕНИЕ ТЕХНОЛОГИЙ ДЛЯ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ КОММУНИКАТИВНЫХ УНИВЕРСАЛЬНЫХ УЧЕБНЫХ ДЕЙСТВИЙ НА УРОКАХ РУССКОГО ЯЗЫКА В НАЧАЛЬНЫХ КЛАССАХ	297-301
<i>Xudoyberdiyeva Oyjamol, Jo’rayeva Komila</i>	
INGLIZ VA O’ZBEK TILLARIDA QADRIYATLAR IFODASI VA ULARNING TARJIMA MUAMMOLARI	302-306
<i>Ostonova Ramziya</i>	
LEXIC-SEMANTIC FIELD OF CONSTRUCTION TERMINOLOGY	307-311
<i>Qarshiyeva Tamara, Nabiyeva Sharifa, Samadova Charos va G’aniyeva Inobat</i>	
AMERIKA VA O’ZBEK ADABIYOTI MISOLIDA «UYG’ONISH VA MILLIY O’ZLIKNI ANGLASH» TAMOYILLARINING QIYOSIY TAHLILI	312-316
<i>Sumbul Muxammedova</i>	
XORAZM DOSTONLARIDAGI AYRIM HIKMATLI JUMLALARINING SODDA GAP TAHLILI BO’YICHA IZOHI	317-322
<i>Abduqodirova Zebo Qodirovna</i>	
XXI ASR TILSHUNOSLIGIDA YANGI YO’NALISH SIFATIDA EKOLINGVISTIKA	323-331
<i>Murtozayeva Zarina Muxtor qizi</i>	
BADIIY ADABIYOTLARDA KONSEPT VA KONSEPTASFERA FAOLLASHUVINING NAZARIY ASOSLARI	332-335
<i>Abiyatova Muslima Maratovna, Abdirasulov Bahodir</i>	
AUDIOVISUAL TRANSLATION: SUBTITLING AND DUBBING CHALLENGES	336-343
<i>Kayimova Mohinur Salokhiddin kizi, Bakiyev Faxriddin</i>	
COMPLEXITY OF CULTURE-SPECIFIC UNITS AND SEMANTIC AMBIGUITIES IN TRANSLATION	344-350
<i>Rasulova Nigora Kurbonovna</i>	
MASHRAB IJODIDA MULAMMA’ ASARLAR TADQIQI	351-356
12.00.00 – YURIDIK FANLAR	
<i>Djumaniyozova Dilfuza, Matnazarova Muhayyo</i>	
IJTIMOIY XAVF GURUHIGA KIRUVCHI YOSHLAR MUAMMOLARINI HAL QILISHDA YURIDIK KLINIKANING AHAMIYATI	357-362
<i>Mirzaraximov Baxtiyor, Shokirov Boburjon</i>	
KIBERHUJUMLAR NATIJASIDA SHAXSIY VA DAVLAT SIRLARIGA XAVF SOLISH	363-367

<i>Baymurotov G'ayrat Panjiyevich</i>	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA QONUNCHILIK TASHABBUSI HUQUQINI AMALGA OSHIRISHNING HUQUQIY ASOSLARI	368-376
<i>Esanova Shaxnoza</i>	
JINOYATGA TAYYORGARLIK KO'RISH VA SUIQASD QILGANLIK UCHUN JAVOBGARLIKKA OID RIVOJLANGAN DAVLATLAR TAJRIBASI	377-383
<i>Abduvaliyev Murodillo</i>	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA QONUN BO'YICHA MEROS HUQUQINI TARTIBGA SOLISHNING XUSUSIYATLARI	384-388
<i>Koryog'diyev Bobur Umidjon o'g'li</i>	
TASVIRGA BO'LGAN HUQUQ: ANGLIYA VA NYU-YORK QONUNCHILIGI QIYOSIY TAHLILI	389-395
<i>Ismaylov Raxat</i>	
HUQUQNI SHARHLASH JARAYONINING ILMIY-NAZARIY TAHLILI	396-402
<i>Nabiiev Muhriddin</i>	
INSON HUQUQLARI BO'YICHA MILLIY INSTITUTLAR FAOLIYATINING HUQUQIY ASOSLARI	403-406
<i>Kabulov Xojabay, Dauletbaeva Aynur</i>	
SHAXS SHA'NI VA QADR-QIMMATINING HUQUQIY HIMOYASI VA UNI BUZGANLIK UCHUN HUQUQIY JAVOBGARLIK ASOSLARI	407-412
<i>Utebaev Salamat, Kalbaeva Eldora</i>	
VOYAGA YETMAGAN YOKI MEHNATGA LAYOQATSIZ SHAXSLAR MODDIY TA'MINOTINING HUQUQIY ASOSLARI VA UNI BUZGANLIK UCHUN JAVOBGARLIK	413-418
<i>Begatov Jasurbek Numonjanovich</i>	
MEHNATGA OID MUNOSABATLARDA KAMSITISH UCHUN HUQUQIY JAVOBGARLIK MASALALARI	419-432
<i>Komilov Avazbek Bokijonovich</i>	
QONUN BUZILISHI, UNING KELIB CHIQISH SABABLARI VA BUNGA IMKONIYAT YARATIB BERAYOTGAN SHART-SHAROITLARNI BARTARAF ETISH TO'G'RISIDAGI PROKUROR TAQDIMNOMASINING MAZMUNI VA UNGA QO'YILGAN TALABLAR	433-441
13.00.00 – PEDAGOGIKA FANLARI	
<i>Gayupova Saodat Xamidovna</i>	
INDIVIDUAL YONDASHUV ASOSIDA ZAMONAVIY TALABA SHAXSINI SHAKLLANTIRISH MASALALARI	442-446
<i>Akimova Jumaxan, Isakova Malika</i>	
FIZIKA VA ASTRONOMIYANI O'QITISHDA STEAM TA'LIM TIZIMINING AHAMIYATI ...	447-452
<i>Абдуллаева Мавжуда Эргашевна</i>	
СОЦИАЛЬНО-ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ В ПРОФИЛАКТИКЕ РАСПРОСТРАНЕННЫХ ДЕТСКИХ ЗАБОЛЕВАНИЙ: МЕТОДИКА ПРИМЕНЕНИЯ ПРОГНОСТИЧЕСКИХ КАРТ	453-460
<i>Mirkasimova Zilola Alisherovna</i>	
MULTIMEDIA – MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARDA BILINGVAL KOMPETENSIYANI SHAKLLANTIRISHNING SAMARALI VOSITASI SIFATIDA	461-464

<i>Xidirova Durdona Muxtorovna</i>	
SINERGETIK TA'LIM VA O'QUVCHI-QIZLARNI IJTIMOIY-MADANIY MUNOSABATLARGA TAYYORLASHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	465-469
<i>Yazdonov Ulug'bek, Rashidova Madina</i>	
YOSHLARDA KASBIY BILIM VA KO'NIKMANI SHAKLLANTIRISHGA QARATILGAN ZAMONAVIY KONSEPSIYALARDA ILGARI SURILAYOTGAN TA'LIMOTLAR	470-479
<i>Elmuratova Zamira</i>	
INTERACTIVE METHOD IN TEACHING ENGLISH	480-484
<i>Karimova Nilufar Ummatqul qizi</i>	
SOFT SKILLS IN FOREIGN LANGUAGE CLASSES: BASES OF IMPROVEMENT OF STUDENTS' INTERPERSONAL AND COGNITIVE SKILLS	485-490
<i>Adilov Shodiyor</i>	
MUHANDISLIK GRAFIKASI VA DIZAYN FANLARINI INTEGRATSİYALASHDA "G'OYALARNING LOYIHALA" USULI	491-496
<i>Давыдова Руфина Артуровна</i>	
ПОНЯТИЕ «ДУХОВНЫЙ ГУМАНИЗМ» КАК ОСНОВОПОЛАГАЮЩЕЕ КАЧЕСТВО ГУМАННОГО ПЕДАГОГА	497-500
<i>Abdurazzaxov Abdurasul</i>	
SPORT-SOG'LOMLASHTIRISH TURIZMI ASOSIDA TALABALARNING JISMONIY SIFATLARINI RIVOJLANTIRISH METODIKASI	501-506
<i>Ergashev Tolif</i>	
O'QUVCHILARNING KARTOGRAFIK BILIMLARINI RIVOJLANTIRISHDA MATEMATIKA VA GEOGRAFIYA FANLARI INTEGRATSİYASINI TA'MINLASH	507-515
<i>Gaziev Baxromjon</i>	
CHAVANDOZLARNING JISMONIY VA TEXNIK-TAKTIK HARAKATLARINI RIVOJLANTIRISH MASALALARI	516-523
<i>Madaminova Mavjuda Erkinovna</i>	
TALABALARNING TEXNIK IJODKORLIGINI RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI	524-529
<i>Kamalova Dilnavoz, Sattorova Aziza</i>	
FIZIKAVIY MAYATNIK ORQALI OG'IRLIK KUCHI TEZLANISHINI ANIQLASHDA TALABALARNING KASBIY KOMPETENTLIGINI RIVOJLANTIRISH METODIKASI	530-535
<i>Sobirova Saida Otabekovna</i>	
KASBGA YO'NALTIRISHNING ZAMONAVIY MODELLARI	536-542
<i>Haqberdiyev Baxtiyor, Sotiboldiyev Amiriddin, Abdumatalibov Oyatillo</i>	
MUHANDISLIK GRAFIKASI VA TASVIRIY SAN'AT, ARXITEKTURA VA DIZAYN (TEXNIK VA SAN'AT) FANLARINI O'ZARO INTEGRATSİYALASH	543-546

Received: 16 May 2025

Accepted: 1 June 2025

Published: 15 June 2025

Article / Original Paper

FEATURES OF REGULATING INHERITANCE LAW BY LAW IN THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN

Abduvaliyev Murodillo,

Lecturer, Department of Legal Education,
Fergana State University

Abstract. This article examines the theoretical foundations and concepts of inheritance law, as well as the analysis of regulatory legal documents governing inheritance law in the Republic of Uzbekistan. It explores the resolution of inheritance disputes through judicial practice and provides proposals for improving the legal framework. The study employs legal analysis, a comparative approach, and examples from judicial practice as its methodology.

Keywords: succession, inheritance law, inheritance by law, order of inheritance, inheritance transmission.

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA QONUN BO'YICHA MEROS HUQUQINI TARTIBGA SOLISHNING XUSUSIYATLARI

Abduvaliyev Murodillo,

Huquq ta'limi kafedrasi o'qituvchisi,
Farg'ona Davlat Universiteti
E-mail: m.abduvaliev@gmail.com

Annotatsiya. Ushbu maqolada quyidagi asosiy masalalar o'rganiladi. Meros huquqining nazariy asoslari va tushunchalari, O'zbekiston Respublikasida meros huquqini tartibga soluvchi normativ-huquqiy hujjatlarning tahlili, sud amaliyoti misolida nizolarni hal qilish jarayonlari, huquqiy bazani yanada takomillashtirishga qaratilgan takliflar, metodologiya sifatida huquqiy tahlil, taqqosiy yondashuv va sud amaliyotidagi misollar o'rganilan.

Kalit so'zlar: vorislik, meros huquqi, qonun bo'yicha meros, meros bo'yicha navbat, meros transmissiyasi.

DOI: <https://doi.org/10.47390/SPR1342V5I6Y2025N62>

KIRISH

Meros huquqi – insonlarning hayotiy jarayonida ajralmas o'rIN egallaydigan, mulkni avloddan-avlodga o'tkazish tartibini belgilovchi huquqiy institutdir. O'zbekiston Respublikasida meros huquqi fuqarolik huquqi doirasida tartibga solinib, uning asosiy hujjati – Fuqarolik kodeksi orqali belgilangan. Tadqiqotning dolzarbli shundaki, zamonaviy iqtisodiy va ijtimoiy sharoitlarda meros nizolari, vasiyat masalalari va meros huquqining amaliy tatbiqi ko'plab huquqiy va ijtimoiy muammolarni keltirib chiqaradi.

Mazkur mavzuning dolzarbliji, bir tomonidan, fuqarolik munosabatlarining murakkabligi va ko'p qirraliligi bilan bog'liq bo'lsa, boshqa tomonidan, meros huquqining amaliyotda turli nizolar va huquqiy tushunmovchiliklarga sabab bo'lishi bilan izohlanadi. Ayniqsa, qonun bo'yicha meros olish tartibi, ya'ni vasiyatnomadan tashqari holatlarda

merosning kimlarga va qanday tartibda o'tishi, amaliyotda keng tarqalgan muammolardan biridir.

Shu boisdan, mazkur ishda O'zbekiston Respublikasida qonun bo'yicha meros huquqini tartibga solishning huquqiy asoslari, tartibi va uning o'ziga xos xususiyatlari tahlil qilinadi. Shuningdek, xorijiy davlatlar tajribasi bilan solishtirish asosida takomillashtirish bo'yicha takliflar ishlab chiqiladi.

Ushbu maqolada quyidagi asosiy masalalar o'rganiladi:

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYA

Meros huquqining nazariy asoslari va tushunchalari, O'zbekiston Respublikasida meros huquqini tartibga soluvchi normativ-huquqiy hujjatlarning tahlili, Sud amaliyoti misolida nizolarni hal qilish jarayonlari, Huquqiy bazani yanada takomillashtirishga qaratilgan takliflar, Metodologiya sifatida huquqiy tahlil, taqqosiy yondashuv va sud amaliyotidagi misollar o'rganilgan. Manbalar sifatida Konstitutsiya, Fuqarolik kodeksi, notariat to'g'risidagi qonunlar, ilmiy adabiyotlar va sud hujjatlari qabul qilingan.

Meros huquqi tarixiy jarayonda ijtimoiy-iqtisodiy munosabatlar va madaniyatning rivojlanishi bilan bog'liq holda shakllanib kelgan. Qadimgi davrlarda merosni tartibga soluvchi urf-odatlar huquqiy qoidalar sifatida aks etgan bo'lsa, hozirgi zamon qonunchiligi aniq normativ hujjatlarga asoslanadi.

Meros huquqi – bu fuqaroning vafotidan keyin uning mol-mulkini va ayrim shaxsiy huquqlarini vorislariga o'tkazish tartibini belgilovchi huquqiy normalar majmuasidir. Ushbu institut ikki asosiy yo'nالishda namoyon bo'ladi:

Qonun bo'yicha meros olish:

Meros qoldiruvchining vasiyat bo'lмаган hollarda, qonun tomonidan belgilangan merosxo'rлarga merosning bo'linishi;

Meros huquqining asosiy tamoyillari orasida adolat, tenglik, shaffoflik va huquqiy qat'iylik kiradi. Har bir merosxo'rning huquqlarini himoya qilish, shuningdek, meros qoldiruvchining so'nggi irodasini hurmat qilish muhim o'rIN tutadi.

O'zbekiston Respublikasida meros huquqining huquqiy asoslari quyidagilardan iborat hisoblanadi[1].

O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi har bir fuqaroning mol-mulk huquqini kafolatlaydi. 53-moddada keltirilgan mulk huquqi, shu jumladan meros huquqi, davlat tomonidan himoya qilinishi belgilangan. Konstitutsiya asosida meros huquqi davlat siyosati va qonunchilik tizimining ajralmas qismi sifatida tan olinadi.

Fuqarolik kodeksi – meros huquqini tartibga soluvchi asosiy qonun bo'lib, unda merosning bo'linishi, merosxo'rlar navbatlari, huquqiy chegaralar va istisnolar aniq belgilangan. Kodeksda quyidagi asosiy jihatlar yoritiladi:

Merosning aniqlanishi va bo'linish tartibi,

Merosxo'rлarning huquqiy maqomi va meros olish shartlari,

Vasiyat hujjatining shakli, mazmuni va uni bekor qilish tartiblari

Qonun bo'yicha merosxo'rlar vorislikka ushbu Kodeksning 1135–1141-moddalarida nazarda tutilgan navbat tartibida chaqiriladilar.

Fuqarolik kodeksining 1134-moddasida qonun bo'yicha vorislik haqida umumiy qoidalar ko'rsatib o'tilgan bo'lib, bular quyidagilar:

Qonun bo'yicha merosxo'rlar vorislikka ushbu Kodeksning 1135–1141-moddalarida nazarda tutilgan navbat tartibida chaqiriladilar.

Qonun bo'yicha vorislikda farzandlikka olingan shaxs va uning avlodlari, bir tarafdan, farzandlikka oluvchi shaxs va uning qarindoshlari, ikkinchi tarafdan, tug'ishgan qarindoshlarga tenglashtiriladilar.

Farzandlikka olinganlar va ularning avlodlari farzandlikka olingan shaxsning ota-onasi hamda buva-buvilari, aka-ukalari, opa-singillari vafot etganidan keyin qonun bo'yicha meros olmaydilar.

Farzandlikka olingan shaxsning ota-onasi hamda buva-buvilari, aka-ukalari, opa-singillari farzandlikka olingan shaxs va uning avlodlari vafot etganidan keyin qonun bo'yicha meros olmaydilar.

Qonun bo'yicha vorislarning har bir navbati avvalgi navbatdagi merosxo'rlar bo'lмаган, merosdan chetlashtirilgan, merosni qabul qilmagan yoxud undan voz kechgan taqdirda vorislik huquqiga ega bo'ladi[2].

Taqdim qilish huquqi bo'yicha vorislik

Taqdim qilish huquqi bo'yicha vorislik, agar qonuniy merosxo'r meros ochilishidan oldin vafot etsa, uning ulushi uning avlodlariga o'tadi. Bu holda, ulush, taqdim etilayotgan qonun asosida, merosxo'r bilan teng darajada qarindosh bo'lgan avlodlar orasida teng taqsimlanadi.

Bola, nevara, chevara, evara merosxo'rlikda taqdim qilish huquqi qarindoshlik darajasiga cheklovsiz tatbiq etiladi. Yon qarindoshlik asosidagi merosxo'rlikda esa meros qoldiruvchining tug'ilgan aka-uka yoki opa-singillari nomidan ularning jiyanlari, shuningdek, meros qoldiruvchining tug'ilgan amakisi yoki ammasi nomidan ularning amakivachchalari va ammavachchalari taqdim qilish huquqiga ega bo'ladir.

NATIJALAR VA MUHOKAMA

Merosni qabul qilib olish huquqining o'tishi (meros transmissiyasi)

Agar vasiyatnomaga bo'yicha yoki qonun bo'yicha vorislikka chaqirilgan merosxo'r meros ochilganidan keyin uni qabul qilib olishga ulgurmasdan vafot etgan bo'lsa, unga tegishi kerak bo'lgan merosni qabul qilib olish huquqi uning qonun bo'yicha merosxo'rlariga, agar barcha meros mol-mulk vasiyat qilingan bo'lsa, uning vasiyat bo'yicha merosxo'rlariga o'tadi (meros transmissiyasi)[3]. Meros transmissiyasi tartibida merosni qabul qilib olish huquqi bunday merosxo'rning vafotidan keyin ochilgan meros tarkibiga kirmaydi.

Vafot etgan merosxo'rga tegishli merosni qabul qilib olish huquqi uning merosxo'rlari tomonidan umumiy asoslarda amalga oshirilishi mumkin.

Merosxo'rning ushbu Kodeksning 1142-moddasida nazarda tutilgan merosning bir qismini majburiy ulush sifatida qabul qilib olish huquqi uning merosxo'rlariga o'tmaydi.

Merosxo'rlik navbatlari

O'zbekiston Respublikasida qonun bo'yicha meros olish tartibi qat'iy navbatlarga asoslanadi:

Birinchi navbat: Marhumning turmush o'rtog'i, bolalari va ota-onasi. Ushbu navbatdagi vorislar birinchi darajali hisoblanadi va ular orasida meros teng ravishda bo'linadi.

Ikkinchi navbat: Marhumning aka-uka, opa-singillari, bobosi va buvisi. Agar birinchi navbat vakillari mavjud bo'lmasa, ikkinchi navbatdagi vorislarga murojaat qilinadi.

Uchinchi navbat: Marhumning keng qarindoshlari, masalan, tog'a, amma, xola va buva. Ushbu navbat faqat ilgari ko'rsatilgan navbatlar bo'sh bo'lgan hollarda qo'llaniladi.

Meros qoldiruvchining oltinchi darajagacha (oltinchi daraja ham shunga kiradi) bo'lgan boshqa qarindoshlari qonun bo'yicha to'rtinchi navbatdagi vorislik huquqiga ega bo'ladilar, bunda yaqinroq qarindoshlar uzoqroq qarindoshlarga nisbatan meros olishda imtiyozli huquqqa ega bo'ladilar.

Meros qoldiruvchining mehnatga qobiliyatsiz boqimlari, agar ular ushbu Kodeksning 1141-moddasi asosida meros olmasalar, qonun bo'yicha beshinchı navbatdagi vorislik huquqiga ega bo'ladilar

Meros qoldiruvchining mehnatga qobiliyatsiz boqimlari

Meros qoldiruvchining vafotidan oldin kamida bir yil davomida uning qaramog'ida bo'lib, birga yashagan mehnatga layoqatsiz shaxslar qonun tomonidan merosxo'rlar qatoriga kiritiladi. Agar qonuniy merosxo'rlar mavjud bo'lsa, mehnatga qobiliyatsiz boqimdarlar vorislik navbatidagi boshqa merosxo'rlar bilan birga meros olish huquqiga ega bo'ladilar.

Ushbu Kodeksning 1136–1138-moddalarida ko'rsatilgan qonun bo'yicha merosxo'rlar jumlasiga mansub bo'lgan, biroq vorislikka chaqiriladigan navbatning merosxo'rlari doirasiga kirmaydigan mehnatga qobiliyatsiz shaxslar, meros qoldiruvchi bilan birgalikda yashagan-yashamaganliklaridan qat'i nazar, agar meros qoldiruvchining vafotiga qadar kamida bir yil uning qaramog'ida turgan bo'lsalar, ana shu vorislikka chaqiriladigan navbatning merosxo'rlari bilan birgalikda meros oladilar.

Qonun bo'yicha boshqa merosxo'rlar bo'lgan taqdirda, ushbu modda asosida vorislikka chaqiriladigan shaxslarning hammasi birgalikda ko'pi bilan merosning to'rtdan bir qismini meros qilib oladilar.

Qonun bo'yicha meros olishda merosxo'rlar navbatga ko'ra aniqlanadi, ya'ni meros qoldiruvchining irodasi yo'q holatda, mulk avtomatik tarzda qonun tomonidan belgilangan tartibda bo'linadi. Vasiyat bo'yicha meros olish esa meros qoldiruvchining shaxsiy xohishiga ko'ra amalga oshiriladi[4]. Bu ikki tartib o'rtasidagi farq shundaki, vasiyat holatida merosxo'rlar o'zaro teng bo'linishi majburiy emas va mulk ajratilishi meros qoldiruvchining aniq ko'rsatmalariga asoslanadi.

Meros huquqi bo'yicha nizolar va ularning sud tartibida hal qilinishi

Meros nizolari ko'plab omillar natijasida yuzaga keladi:

- Vasiyat hujjatining noto'g'ri tuzilishi yoki ularning mavjudligi;
- Merosxo'rlar o'rtasidagi kelishmovchiliklar;
- Mol-mulkning aniqlanishida yuzaga keladigan noaniqliklar;
- Sud jarayonida huquqiy tafovutlar va hujjatlarni noto'g'ri talqin qilish;
- Sud jarayonlari va hal etish mexanizmlari.

Sud jarayonida meros nizolari ko'pincha quyidagi bosqichlardan o'tadi:

- Dastlabki hujjatlar va dalillarni yig'ish,
- Merosxo'rlar va vasiyat qoldiruvchining niyatlarini aniqlash,
- Huquqiy tahlil va sud ekspertizasini o'tkazish,
- Yuridik ekspertlar va notariuslar fikrlarini inobatga olish,
- Oxirgi qarorni chiqarish va nizoni hal etish.

Hozirgi kunda O'zbekiston Respublikasida meros huquqi qonunchiligi yetarli darajada rivojlangan bo'lsada, ba'zi jihatlarda anqlik va izchillik talab qilinadi. Ayniqsa, meros qoldiruvchining niyatini to'liq aks ettira oladigan hujjatlarning shakllantirilishi, navbatlarning aniq belgilanishi va nizolarni hal etish jarayonidagi sud tajribasi muhim ahamiyatga ega.

Xorijiy mamlakatlar tajribasini o'rganish orqali O'zbekiston Respublikasi qonunchiligi zamonaviy texnologiyalar va yondashuvlar bilan boyitilishi mumkin. Masalan, elektron notariat tizimi va onlayn sud jarayonlari meros nizolarini tez va shaffof hal qilish imkonini beradi.

Meros huquqini yanada takomillashtirish maqsadida quyidagi chora-tadbirlar taklif etiladi:

Qonunchilikni yangilash: Fuqarolik kodeksi va notariat to'g'risidagi qonunlarni zamonaviy talablar asosida qayta ko'rib chiqish

Elektron tizimlarni joriy etish: Meros hujjatlarining elektron shaklda tuzilishi va saqlanishi, sud jarayonlarida raqamli isbotlarni qo'llash.

Huquqiy seminarlar va o'quv dasturlari: Sud, notarius va yuristlar uchun maxsus seminarlar tashkil etish orqali amaliy tajribani oshirish.

Xalqaro hamkorlik: Xorijiy tajriba va innovatsiyalarni o'rganish hamda ularni O'zbekiston sharoitiga moslashtirish.

XULOSA

O'zbekiston Respublikasida meros huquqi qonun bo'yicha va vasiyat bo'yicha ikki asosiy tizim orqali tartibga solinadi. Qonun bo'yicha meros olishda merosxo'rlar qat'iy navbatlarga ko'ra aniqlanib, mulk teng taqsimlanadi, vasiyat esa meros qoldiruvchining shaxsiy xohishiga binoan amalga oshiriladi. Har ikkala tartib ham o'zining afzalliklari va cheklovlariga ega bo'lib, sud amaliyoti va normativ hujjatlarning doimiy takomillashtirilishi zarurligini ko'rsatadi.

Adabiyotlar/Литература/References:

1. O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi. 2023 yil. // Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi, 01.05.2023 y., 03/23/837/0241-son
2. O'zbekiston Respublikasining Fuqarolik kodeksi. T.: Adolat, 2024.
3. Fuqarolik huquq II. Darslik. Toshkent- 2023. 800-b.
4. M.M.Abduvaliyev. Hozirgi davrda mehnat huquqining ijtimoiy funktsiyasi. (2024). *Yangi O'zbekiston Taraqqiyotida Tadqiqotlarni o'rni Va Rivojlanish Omillari*, 12(2), 46-48. <https://pedagoglar.org/04/article/view/5444>
5. O'zbekiston Respublikasi Fuqarlik kodeksiga sharh: Professional sharhlar. T 2. / O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi. – Toshkent: Baktria press, 2013, - 768 b

SCIENCEPROBLEMS.UZ

IJTIMOIY-GUMANITAR FANLARNING DOLZARB MUAMMOLARI

Nº 6 (5) – 2025

**АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-
ГУМАНИТАРНЫХ НАУК**

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

**“Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb
muammolari” elektron jurnali 2020-yil
6-avgust kuni 1368-sonli guvohnoma bilan
davlat ro’yxatiga olingan.**

Muassis: “SCIENCEPROBLEMS TEAM”
mas’uliyati cheklangan jamiyati

Tahririyat manzili:
100070. Toshkent shahri, Yakkasaroy
tumani, Kichik Beshyog’och ko’chasi,
70/10-uy. Elektron manzil:
scienceproblems.uz@gmail.com
Bog’lanish uchun telefon:
(99) 602-09-84 (telegram).